

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Samostani in narodnost.

»Nikjer ni v sv. pismu pozitivne zapovedi božje, da moramo ljubiti svoj narod in svojo domovino«, tako uče cerkveni knezi svoje duhovne sinove brezdomovinstva in breznarodnosti. Na drugi strani pa isti, kjer jim za razne uvedbe manjka dokazov iz sv. pisma, z vso resnobo trde, da v sv. pismu niso obsežene vse zapovedi božje. A tudi v sv. pismu so markantni izgledi domoljubja, ljubezni do naroda in vsa zgodovina izraelskega ljudstva nam izpričuje, da so težnje tistega bile bolj narodne, nego verske. Mojzes je bil bolj naroden kakor verski vodja, iz narodnostnih vzrokov je ubil Egipčana, ko je žalil žide, in iz narodnostnih in zdravstvenih ozirrov je dal ljudstvu večino svojih odredb. Tudi slučaj, da se je Izveličar razjokal nad Jeruzalemom in ne nad kakim drugim mestom, ki je bilo kdaj tudi od sovražnikov uničeno, se izkorišča, ako klerikalce slučajno rabi in hasne, kot dokaz njegove narodne zavednosti. Sicer bi pa klerikalna gospoda morala znati, da tudi neumna zver ljubi svoj brlog in ga celo s kremplji brani, tudi se mačka ne poslužuje pasjega lajanja in svinja slavčevega žvrgolenja, da je torej zakon narave: ljubiti domovino in svoj jezik. Pa to brezdomovinstvo in breznarodnost uporabljajo samo slovanski škofje, pri nemških tega ne bomo našli, ti so semintja dovolj ostri germanizatorji. Dočim se je rajni mariborski škof dr. Stepischnegg, ko so ga silili, naj gre volit, odrezal: »Ich bin kein Deutzer, (rajni škof ni mogel izgovoriti: š, č, temveč je izgovarjal: s, c) ich bin kein Bindiser, sondern ein Bischof von Lavant«, je ob istem času graški škof Zwerger v slovenskih farah sistematično germaniziral ter znanemu župniku v slovenski fari zapovedal ob priliki birmanja: »Schauen Sie, dass mich die Leute nach drei Jahren verstehen«.

Najbolj pa se germanizira v raznih samostanih, in dotični guardijani, prijorji, superijorji in kakor se že imenuje vsa ta »gospoda«, menijo, da človek ni pravi redovnik, ako ne zataji svojega materinskega jezika. Ravnokar sta nam to izpričala dva

slučaja na Češkem: V Prostejovu na Moravskem so v mestni bolnici sestre iz III. reda sv. Frančiška kot strežnice. V bolnici so bolniki izključno češke narodnosti, zdravniki so Čehi, samostanske strežnice in tudi samostanska prednica so Čehinje. Torej je docela naravno, da je v samostanu občevalni jezik češki; manj naravno pa se zdi, da je pred kratkim zaukazala predstojnica v samostanu, da se ondi ne sme drugače govoriti nego nemški. Ukaz se je izvrševal tako strogo in brezobzirno, da je nekaj redovnic raje zapustilo samostan, kakor da bi se dale tako trpinčiti. Možno si je misliti, kakšen gnus je moral obuditi ta nenaravni ukaz, ko je prisilil tiste zatirane ženske, ki so smatrale samostan za nekaj višjega in ki jim je nudil zavetje za celo življenje, čeravno so morale pri vstopu to zavetje plačati z denarjem, potem pa z napornim delom, da so storile tak nenavađen, energičen korak. Denarja, katerega so dale samostanu pri svojem vstopu, niso dobile nazaj. Nekatero so potemtakem izgubile več stotakov. To je prvi slučaj. Drugi pa se je zgodil v Pragi in je bil že predmet interpelacije dr. Podlipnega v mestnem svetu. V samostanu usmiljenih bratov v Pragi je bil prijor velezaslužni Avrelijan Papoušek, od škofov in od samega cesarja večkrat odlikovan. Nemškutarskim predstojnikom na Dunaju se pa je zdel preveč Čeh in so ga poslali v pokoj ter si izbrali bolj poslušno ovco za svoje nemškutarske namene.

Vendar pa nam ni treba hoditi tako daleč po dokaze, da se v naših samostanih nemškutari. Na kratko le podamo tu suha dejstva. Pred dvema leti se je napravila slovenska frančiškanska provincija, h kateri so pripadli tudi mariborski frančiškani. A ti so se z vsemi kremplji branili slovenske provincije, dasi so razven nekega P. Ludovika vsi Slovenci. — In zakaj so se branili? Neki mariborski odlični duhovnik je rekel, ko se je govorilo o tem predmetu: »Kaj pa, naši patri so prenapojeni z nemškim duhom, tem je nemški Gradec ljubši, nego slovenska Ljubljana.«

Nemškutari se dalje pri Uršulinkah

v Ljubljani in o tem menda ni treba veliko prepričavati. Mene so o tem preverile gojenke iz Uršulinskega samostana, ki hodijo vsak ponedeljek popoldne v panoramo. To je sicer hvalevredno, da se hočejo malo poučiti, a hvalevredno ni: 1. da preveč ondi ščebetajo; 2. da ščebetajo samo nemški, in sicer v taki nemščini, da se takoj pozna, da so se ž njo začele pečati šele pred pol letom. Sestre Uršulinke bi morale vedeti, da jih redi slovenska Ljubljana in da nebeški Oče slovenski tudi razume.

Nemškutari se dalje pri Jezuitih in Lazaristih. Oba prednika sta Nemca, podložni morajo ž njima govoriti samo nemški in posebno pri Lazaristih se tako prakticira, da se slovenski samostanski brat pošlje v Gradec ali na Dunaj in ondi ostane dotlej, dokler ni otesan po nemškem kalupu. Kakšen občevalni jezik navedejo tisti pri ljudskem štetju, si moremo misliti. Saj je nam znano iz samostana usmiljenih bratov v Gradcu, da je dal samostanski prijor zapisati vse slovenske brate kot Nemce, da isti prijor imenuje slovenske brate iz Štajerskega »steierische Dickeschädel« in prijor Kajetan iz Novega mesta ni hotel z nekim Slovincem (ne usmiljenim bratom) pri svojem obisku v Gradcu slovenski govoriti, češ, drugi bi se škandalizirali — in o istem Kajetanu vemo, da tudi doma precej nemškutari. Naša dolžnost je, da zahtevamo vsaj od beraških redov, ki žive od miloščine, da spoštujejo slovenski jezik.

Torej brezdomovinstvo, breznarodnost ali pa na drugi strani odpadništvo, renegatstvo — to so znaki katoliškega klera. Da nismo pisali brez prepričanja in brez podatkov, naj navedemo za to še sledeče: Občinski odbor v Prerovu je soglasno izrazil sožalje nad tem, ker olomuški nadškof ni upošteval prošenj češkega volilnega odbora, naj se vzdrži volitve v trgovsko olomuško zbornico. — A nadškof, kojega stari oče je bil še žid, njegovi stariši pa so popolnoma v češkem kraju na južnem Moravskem, je storil uprav nasprotno — volil je ravno nasprotnike češkega naroda, menda zato, ker je med tistimi največ židov in »Los von Rom«

pristašev. Na svojih posestvih ima škof samo nemške uradnike. To so točke, katere češki občinski odbor mesta Prerova smatra kot češki narod žaljive. V. C.

Naše sodne razmere.

Govor poslanca dr. Ploja v seji državne zbornice dne 21. maja t. l.

(Dalje.)

Govoril bom le še prav kratko, da gospode ne utrudim, o slovenskih jezikovnih kurzijah. Ti jezikovni kurzi so se ustanovili z namenom, da se da avskultantom nemške narodnosti, ki niso slovenščine zmožni, prilika, se v tem jeziku izvežbati.

Ti kurzi po mojem mnenju absolutno ne izpolnjujejo svojega namena, zakaj ni mogoče niti pri največji marljivosti in največjem zanimanju za slovenski jezik priučiti se temu jeziku v kratkem času poedinih jezikovnih kurzov na način, da bi bilo sodniku mogoče, občeovati v tem jeziku s strankami tudi posredno brez napak.

Na drugi strani pa moram opozoriti na to, da so z ustanovitvijo teh jezikovnih kurzov oškodovani pravzaprav prosilci slovenske narodnosti, ker jim vsled tega ni mogoče, doseči v primernem času sodniške službe na Spodnjem Štajerskem, vključ temu, da imajo v to mnogo večjo sposobnost.

Ako se že pravi, da primanjkuje jezikovno usposobljenih sodnikov za Spod. Štajersko, dalo bi se temu pomanjkanju pač od pomoči s tem, na bi se denar, ki se porabi za remuneracije obiskovalcem teh slovenskih jezikovnih tečajev in njih učiteljev, rajši porabil za nagrade in podpore avskultantom slovenske narodnosti; zakaj, dočim se danes juristi slovenske narodnosti le težko odločijo za sodniški poklic, to pa zaradi tega, ker niso v gmotnem položaju, ki bi jim omogočil, da bi služili dalje časa brez adjutuma, vsled tega vstopijo rajši pri odvetnikih ali notarjih za kandidate, da pridejo hitro do plače.

Pri tej priliki bi se še vrnil tudi na živo željo in že večkrat stavljeno zahtevo slovenskega prebivalstva na jugu države,

LISTEK.

Pavle.

Slika iz življenja ljubljanskih beračev. Spisal — r.

»Baron« me je seznanil ž njim.

Z »baronom« sva bila namreč uslužbena v tukajšnji odvetniški pisarni, »baron« kot stenograf, jaz kot koncipijent.

Prilčno pred letom dnij se nekega petka odpro pisarniška vrata, in v sobo stopi okoli sedemdeset let star mož, proseč milodara. Oblečen je bil v moderno zimsko suknjo z zavratnikom iz kožuho-vine — a suknja je bila zelo oguljena, brezdomno milodar — opasan je imel višnjeve predpasnik, kakor jih nosijo naši delavci, na glavi pa klobuk, ki je bil nekaj črne barve in trde oblike, tčas se pa barva ni mogla razpoznati več, saj je bil mehak, zlomljen, vulgo »pokloftan«.

»O, Pavle«, ga pozdravi »baron«, seže v žep ter mu podari šestico; tudi jaz mu podarim malenkost.

Mož se lepo zahvali, zagotavlja naju, da bo molil za naju, češ, »da Vas

bo Bog rad imel in pa ljudje« — ter odide.

»Ti, baron«, poprimem besedo, »kdo pa je tale Pavle? Vidva sta, kakor je videti, znana?!«

»Pavle je penzioniran mestni delavec in se živi z milodari«, odvrne baron. »Poznam ga, saj sva oba s Poljan doma.«

In odtistihmal je bil Pavle vsak petek gost v naši pisarni.

Nabral je precej denarja, kajti »baron«, solicator in jaz sva mu dajala vedno po šestici; saj mož nam je bil simpatičen.

Če me pa kdaj v pisarni ni dobil, me je pa prihodnji petek opomnil: »Gospod, že 14 dnij se nisva videla«, češ, daj mi dvakrat svoj obolus!

In vedno se je zahvaljeval, da bo molil za nas, »da Vas bo Bog rad imel in pa ljudje«, samo enkrat je rekel, da bo molil za nas, »da Vas Bog ne bo nikoli frdamal.«

To je bilo pa ravno tisti petek po znani Lampetovi obsodbi!

Dober finančnik je pa bil Pavle — škoda, da ni bil kapitalist — nobenemu izmed mnogoštevilnih svojih ljubljanskih

kolegov in kolegij ni besedice znil o tem, da se v naši pisarni da kaj drobiža nabrati, dobro vedoč, da bi se bila potem tista desetica repartirala — če bi sam dobil mnogo klijentele svoje vrste — in da bi nanj mogoče odpadel komaj krajcar! Nekoč ga vprašam:

»No, Pavle, koliko pa naberete ob petkih?«

»Gospod, če je slaba«, mi odvrne, »tri goldinarje. Zato pa tudi v ubožnico ne grem.«

S tremi goldinarji, mislil sem si, pa Pavle že lahko cel teden izhaja; obleko ima priberačeno, stanovanje ima zastoj pri nekem posestniku na Poljanski cesti v svislih nad hlevom, torej mu ti trije goldinarji ostanejo za hrano in se lahko vsak dan pošteno najé.

A temu ni bilo tako, kakor sem izvedel.

Šest dni v tednu je bil Pavle berač, šest dni je stradal, en dan je bil pa go-spod, in ta dan je bil petek popoldne.

Ob petkih ob dveh popoldne je Pavle ustavil svoje »poslovanje« ter se zaletel na obed v gostilno »pri Štefanu« za frančiškansko cerkvijo.

A tega dne se ni zadovoljil s kotičkom pred kuhinjo, kjer je druge dni povžival kosilce, ki mu ga je podarjeval milosrdni gostilničar, — Pavle je zahajal ob petkih v gostilniško sobo, sedel oblastno za mizo k svojemu kolegi »Taužent-flik« — zakaj se mu je tako reklo, pové ime samo, — in moško ukazal liter vina. Ta dan je bil Pavle gost, a ne prosjak!

Nato si je Pavle privoščil pošteno kosilo, juho, meso z dvema prikuhama ter pečenko s solato, in to opulentno kosilo je zalil še z drugim litrom in si zapalil viržinko — med tednom je Pavle zvečil čike, ki jih je nabral na cesti.

Med tem je kazal kazalec na frančiškanski uri na štiri, in Pavle je sklenil »južinati«; ukazal je kranjsko klobaso z zeljem. Povživši jo, začutil je zopet žejo — menda je bila klobasa preslana — in zopet je stekel liter po grlu — razume se, da ne vode.

Približala se je ura šest; čas je bilo večerjati; Pavle si je mislil, ker sem že tukaj, bom pa še večerjal ter si privoščil za večerjo pečenko s salato ter jo zalil s četrtim in zadnjim litrom. Oblastno je poklical natararico ter plačal — a ne s

to je namreč zahteva po ustanovitvi samostojnega deželnega nadsodišča za slovenske dele na jugu te dežele.

Ta zahteva je v stvarnem oziru popolnoma opravičena. Graško deželno nadsodišče se razteza čez tri dežele, ki štejejo nad dva milijona prebivalcev. Ako pa se nasprotno premisli, da obstoji na primer za Primorsko s 755.183 prebivalcev, za Tirolsko in Vorarlberško s 978.000 prebivalci in za Dalmacijo z okroglo 591.000 prebivalci po eno deželno nadsodišče, našli bomo popolno umevno, ako zahtevajo Slovenci ustanovitev dež. nadsodišča v Ljubljani ne le z ozirom na to, da zavzema graško dež. nadsodišče napram njim stališče, proti kateremu se da ugovarjati, temuč tudi zato, ker je isto preobsežno. V tej zadevi so se vlagale že različne prošnje v tej zbornici. Da debate ne zavlečem, dovolim si opozoriti na izvajanja teh peticij in na različne spomene, ki sta jih v tem vprašanju vložili kranjska notarska in odvetniška zbornica.

Rad bi še bil govoril o reformi zapuščinskih in pupilarnih razmer, toda z ozirom na pozni čas, in posebno z ozirom na to, da je gospod tovariš Jablonski že o tem govoril, da bi bilo že zelo potrebno, končno že enkrat dolgo časa obetani načrt delniškega zakona zbornici predložiti.

Rad bi bil tudi o tem govoril, da bi bilo zelo potrebno, že enkrat zbornici predloženi načrt zakona o čerkih zopet predložiti. Ta načrt je izvrstno delo in dragocen material, tako da ne uvidim, kakšnih studij in novih delov za je treba končno dovršitev tega načrta in da se isti predloži visoki zbornici.

Rad bi bil tudi govoril nekoliko o dostavljanih pristojbinah in bi bil rad dokazal potrebo znižanja teh pristojbin.

Rad bi bil tudi govoril, kako potrebno je, da se v Gornji Radgoni zgradi novo poslopje okrajnemu sodišču, ker sedanje ne odgovarja več svojemu namenu.

V Ljubljani, 12 junija. Državni zbor.

V včerajšnji seji je kar deževalo graje na posl. Klofača zaradi njegovega govora o nemškem cesarju. Grajala sta ga Vetter in Körber, a češki radikali so še le tembolj hrupno ugovarjali. Poslanec Ellenbogen je potem interpeliral ministrskega predsednika zaradi gledališčne cenzure, na kar je zopet dobil besedo posl. Klofač, da je utemeljeval svoj nujni predlog v zadevi nadvojvode Frana Ferdinanda in benešovskega sodišča. Ministrski predsednik je branil nadvojvodo, vendar pa je moral priznati, da je nadvojvoda res poklical dotičnega sodnika k sebi. Obvestilo ministrskega predsednika o novem tiskovnem zakonu je obudilo splošno zadovoljnost. Bolje bi Körber ne bil mogel apelirati na zbornico, kakor s to že davno obljubljeno osnovo. Značilno je tudi Körberjevo ustno opremljenje tega zakonskega načrta. Posl. Schönerer je predlagal, naj se branje tega zakona takoj postavi na

krajcarji, te je nesel v neko trgovino zamenjat — ter se gugal v svisli na Poljane spat.

Tako je živel Pavle dan za dnevom — šest dni je stradal, sedmi, v petek pa jedel.

Tega principa se je držal, odkar je bil za delo nesposoben, izneveril se mu je samo na binkoštni petek letos, in to je bila njegova smrt.

Ta dan namreč ob dveh ni šel kosit k Štefanu, temveč si je denar — naberačil je bil precej, saj je dobil v naši pisarni »za praznike« preko krone — za Binkošti prihranil.

Binkoštno nedeljo je jedel z veliko žlico »pri Štefanu«, pil pa menda tudi iz velike merice, kajti bil je tako pijan, da je padel v svojem stanovanju na Poljanah iz svislj skozi »trahtar« v jasli ter obležal mrtev.

Binkoštni terek so nesli nepobarvano surovo krsto — priprišto zbito iz štirih desk — k Sv. Krištofu; krsti ni sledil nihče, in če si radoveden vprašal, kdo ima tako žalosten pogreb, odvrnili so ti nosilci krste: »To je pa Pavle, bivši mestni delavec. Preveč ga je imel, pa se je ubil!«

dnevni red, čemur je tudi predsednik pri-trdil. Vendar je zelo dvomljivo, da bi se to moglo še ta teden zgoditi, ker so Vsenemci pokazali včeraj, da jim ni za ničesar drugakega kakor za obstruiranje z nujnimi predlogi.

Kakor v gozd, tako iz gozda!

Nemški cesar je s svojim govorom v Marienburgu stopil na čelo vsenemške agitacije ter pozivljaval nemški viteški red na križarsko vojno proti Poljakom in Slovanom sploh. Njegov govor je bil kruto hujskajoč in v izrazih neizbirčen. Zato je ogorčil ne le Poljake, nego tudi avstrijske Slovane. V parlamentu je dobil odgovor. Kol s kolom je bilo geslo posl. Klofača, ki je govoril med drugim tako le: Blebetavi nemški cesar se je to pot javno postavil na čelo vsenemške propagande ter rabil besede, katere smo slišali doslej le iz ust govornikov po gostilnicah. Če govori navaden človek o poljski predrznosti in sarmatični razboritosti, je to dokaz le o nezadostni naobrazbi; če pa govori take besede cesar, za čegar dinastijo so bili pri Sedanu preliti potoki poljske krvi, je to dokaz, da treba predrznost in srbitost iskati drugod ter da se nemški cesar ni pokazal svetu samo kot fanatik najnižje vrste, nego tudi kot človek, ki je brez vsakega takta. Predsednik: Prosim, da glavarja z nami zvezane države ne vlačite v debato. (Hrup in medklici pri čeških radikaleh.) Posl. Klofač: Nemški cesar pa to pot ni govoril samo o Poljaki; upal se je vpriči višjega avstrijskega dostojanstvenika hujskati Nemce izven državnih mej na boj proti slovanstvu. Tu se neha vsaka obzirnost! Vlada je dolžna, ukreniti, da se enkrat vsemu svetu pojasni, da državniki te države take ruske predrznosti zavračajo, da manjka v tej državi vsako razumevanje za take Mommsen-klice nemškega Kaligule ter da nastopi vlada v interesu nenemških narodov energično nasproti. Proseči predsednika, da opozori ministrskega predsednika na naše vprašanje, odgovarjamo na marienburško nesramnost nemškega cesarja z besedo: Fej! (Klici pri čeških radikaleh: Fej Viljem II! Takih podlostij ne bomo trpeli! Cesar je bil pijan, ko je govoril! Nesramno hujskanje!) Predsednik (Klofaču): To nikakor ne gre! Kličem Vas k redu ter Vam jemljem besedo. (Hrupni ugovori čeških radikalcev in klici: Fej! Doli z Viljemom! Posl. Fresl: Končal bo še z atentatom! Posl. Schönerer (češkim radikalcem): Nikar se ga tako ne bojte! Če slišite besedo nemški cesar, se onesvestite! Posl. Fresl: To je strahopetnost ministrov! Posl. Choc: Vi vsi ste sužnji! Dovolite, da se Vam na glavo ...! Predsednik zaključil sejo. — Tak je bil torej odgovor. Da je v parlamentu in izven parlamenta vzbudil mnogo pozornosti, je umevno!

Kapitulacija Burov.

Brez upora kapitulirajo Buri. Nad 7000 jih je že izročilo svoje orožje. V Standertonu je pri predaji orožja prisoten tudi Louis Botha in pri Vredfortu Kristijan Dewet. Angleški generali postopajo pri tem taktno obzirno. Generala Hamilton in Elliot sta imela simpatične odgovore, ki so Burov ugajali. Zdi se, kakor da hočejo Buri res mirovati ter da so veseli, ker je konec trpljenja. Zato priporočajo angleški liberalni listi, naj se jim podeli čim preje avtonomija. John Morley je priporočal na volilnem shodu v Edinburgu, naj se da Burov samouprava, da se onemogočijo novi boji, ki bi mogli prinesiti nove poraze.

Najnovejše politične vesti.

Čehi in Vsenemci. Češki radikali so podpisali Vsenemcem nujne predloge, katerim je še manjkalo podpisov. — Nagodbeni odsek je imel včeraj sejo, v kateri se je razpravljalo o vladni predlogi glede prispevanja k skupnim zadevam ter o poročilu kvotne deputacije. — Budgetni odsek ima danes sejo, da razpravlja o predlogu glede ureditve pokojnin vdovam in sirotam državnih uradnikov in slug. — Med Angleško in Španijo je nastal konflikt zaradi Gibraltarja. — Nizozemska kraljica Viljemina in njena mati sta prišli v grad Schaumburg. Poprej je prinesel uradni list kraljičino zahvalo vsem, ki so ji izkazovali sočutje ob boleznih. — Nemški cesar vzame k ruskim pomorskim ma-

nevrom tudi državnega kancelarja Bülowa seboj, ki bo pri tej priliki konferiral z ruskim zunanjim ministrom. — Zakon o terminski kupčiji. Princ Lobkovic je naznanil, da ne more še v tem zasedanju poročati v gosposki zbornici o terminski kupčiji. — Načrt novega tiskovnega zakona je predložil včeraj zbornici ministrski predsednik. — Nemiri v Južni Ameriki. V mestu La Guaria je buknila revolucija, na kar se je začelo streljati na mesto z utrd in venecuelskih vojnih ladij. Tudi dve nemški vojni ladji sta odšli od St. Thomasa proti La Guari. — Državni diurnisti v Lvovu so sklenili brzojavno prositi češki klub, naj ne dela ovir pri sprejetju zakona za obdačenje vozniških kart. — Zoper pretiranouživanje alkohola je sprejela nemška zbornica komisijski predlog.

Dopisi.

Iz blejskega kota. Dolgo že molčimo Blejci na vse napade naših vrlih »pastirjev«, ker pokazati smo vendar enkrat hoteli, kdo je oni, ki vedno izziva, a danes hočemo nekaj stvari mimogrede pojasniti našemu golobučniku na ljubo, kateri si menda šteje v čast, ako ga »Slov. Narod« malo prerešeta, meneč, da se prevzišenemu Bonaventuri malo bolj prikupi. — Ker ste delali reklamo v »Slovincu« za prvi »devičarski teater«, bi slednja lahko minula brez našega znanege bralnega društva, a kakor vidimo, Vas bode v oči, da k nam zahaja le boljša inteligenca — pogledjte, saj se že po tem poznamo, da smo samo fini ljudje vkup — zakaj pa tudi ne — vsaj pod vodstvom gosp. nadučitelja Rusa je vsakdo rad — a predno bi prišli pod Vaše — rabili bi dolgega pomisleka. Ko ste obelodanili one Blejce, kateri so zoper zidanje cerkve, naj pripomnimo, da ste jih precej izpustili, akopraj jih je bila napram temu še vedno dokaj lepa kopica naštetih, k temu naj le še pristavimo, da navedeni niso le nadučitelji, krojači, trgovci, izvoščeki, temveč tudi posestniki, kateri bi imeli marsikaj govoriti pri tej stvari, mogoče več kot Vi, g. župnik, katerega žep čisto nič ne trpi, temveč se bode, ako bo božja volja, še polnil. Motite se, ako mislite, da bomo vsi plačevali ter verujte nam, da ona notica o prestopu k drugi veri ni bila le šala, temveč gola resnica. In kdo bode kriv? — Vi, le Vi! — Vi nas bodele imeli na vesti — ako je sploh še kaj imate. Kako ste razprtili svoje župljane, videli ste dobro pri procesiji sv. Rešnjega Telesa in pri (birmi) sprejemu škofa! Kje je bil občinski zastop? — Kje društva? — Kaj ne, Vi ugibate! se ne čutite nič prizadetega! ste popolno nedolžni! ha, ha! Gospodine, le škoda, da Vas predobro poznamo! In sprejem škofa — stalo je pred vasjo nekaj starih devic ter par devičnikov in v vasi primorana šolska mladež, par izposojenih farovških mlajev in šest občudovanja vrednih slavolokov s kaj duhovitimi napisi. Po hišah ste prosili, da razobesijo zastave, katerih je bilo pa vkljub Vaši agitaciji kaj malo videti. Menili smo, da se bode vsaj naše krščansko izobraževalno društvo kaj postavilo ter zapelo podoknico (brez pevovodje — saj so tiči), a čakali smo zastoj, videti je bilo sicer nekaj izpuščenih raketov, katere je pa menda farovž (?) plačal — pogledjte, g. župnik, to bi se bilo tudi lahko prihranilo — da naberete malo več denarja za ploščo, katero bodele vzdiali v novo cerkev in na kateri bode stalo Vaše neizbrisljivo ime — da Blejci ne pozabijo tolikanj priljubljenega jim župnika. Čudno, g. župnik, saj pletle so Vam device in devičniki dolgo v noč vence itd., pa je bilo vendar vsega tako malo videti, premalo ste se postavili! — »Saj presvitli ne pride kot politik, temveč kot višji dušni pastir« — no, g. kaplan, tu ste se pa Vi enkrat vrezali — bili ste prihodnji dan po eni in pol ure trajajočem škofovem govoru prepričani, da je slednji le bolj politik kot dušni pastir. Presvitli, dobro ste se vrezali, kaj ne, smo Vas premalo počastili, zato ste stresli svojo jezo na prižnici, saj je slednja tudi najboljše mesto, kjer se lahko kaj pove — saj ne more nikdo ugovarjati. Zaklinjali, rotili — ste nas, naj ne hodimo v bralno društvo, saj znamo, kdo

je prvak onega tabora in kdo Vašega! Da, vemo, poznamo ga moža poštenjaka, vnetega za narod, dobro ga poznamo ter želimo le jedno, da ostane nam on kot njegovi vrli sotrudniki še dolgo vodja, kajti le z enakimi možmi si upamo vstrajati vedno zoper vse Vaše napade. Le pogum! E. Z.

Izpred sodišča.

Včeraj je sodil g. tajnik Potrata v sledečih obravnava h c. kr. okrajne sodnije:

1. Iz Šišenske obč. zbornice. Odkar je v Šiški voljena v obč. vbor i rdeča, železničarska opozicija se ponavljajo burni prizori. Tako je bilo tudi dne 24. t. m. Na koncu seje je hotel odbornik Ojster predlagati še povečanje redarjeve plače. Zupan pa je odredil, da pride predlog na dnevni red prihodnje seje in sejo zaključil. Odbornik Kuntara je pri tem zaklical nekemu kmetskemu odborniku: »Če tako težko čakate na konec, pa bi se preje žgancev najedli.« Na to pa je njemu in njegovim tovarišem zaklical odbornik Jože Seidl: »Ajzenponerski pufarji!« Kuntara je vložil tožbo, katero je zastopal dr. Tekavčič. Ker je Seidl že okrog 17krat predkaznovan, se glasi kazen: pet dni zapora ali pa 50 kron globe.

2. Iz Medvod. Dne 23. t. m. se je skregel l. 1847. rojeni delavec Jakec Kavčič s kolarjevo ženo Ano Tome. Ta mu je preje rekla: »Ti si za v koruzo postaviti kakor strah za vrane.« — Na to je on nje očital, da je »vamp« in »mavha« in celo v njo silil. Ona pa je korajžna ženica, vzela neki »škrpet« in ga hotela nabiti. Ko se je branil, ji je strgal svilnat »facanetel«. Bil je oproščen, s čimur so bili vsi zadovoljni. Le Ana je dejala: »Jaz bi ga pa rada nabila, pa ga nisem mogla.«

3. V pijanosti. Tožen je l. 1884. rojeni delavec slikarja Robide Jože Marolt, pristni in pravcati Ljubljančan. Pred nekaj dnevi se je napil pri »Raku« vražjega »Italjana«, ki mu je vso pamet zmešal. Šel je v cik-caku proti Trnovem. Pred Miheličevo krčmo je stal ravno stari delavec Papež. Brez vsacega vzroka ga je prijel Marolt za vrat, rekoč: »Primojduš, padel boš!« — »Pusti me!« — »Ne, pasti moraš!« — In res, Papež je že ležal na tleh, Marolt pa na njem in ga davil. Papež je poklical na pomoč in prihiteli so neki možje, ki so v krčmi igrali »durak«. Vrgli so Marolta s Papeža in zaklenili vrata za seboj. V jezi je pa Marolt potem razbil nekaj Miheličevih in nekaj Mlakarjevih šip. Zato je dobil za »štrafeng« tri dni z zapora.

4. Ljubljančana Avg. Bokavna, železničarja v pokoju so zadnjič nekateri ljudje opravljali. Mož »Morostar« se je pri tem posebno odlikoval in dejal, da je Bokavn »ušil in lenobo pasel!« Razžaljeni Bokavn leti k njemu in pravi: »Za ta beseda, da sem jaz uši pasel, bi te tako po gobcu udaril, da boš tih.« — Pri tem je baje tudi »žesela« vzdignil; vmes pa je stopila Morostarca, korajžna kakor gorenjski fantin, in dejala: »Holt, gmah, dajte!« In bil je »gmah«. Le Morostar je tekel — ubogi okrajni sodnik! — na sodnijo, Bokavna zatožit. Sodnik pa je iskal po vseh paragrafi h, a našel ni ničesar, da bi mogel Bokavna pustiti obesiti in tako ga je oprostil. Grozovito je, za kaj vse ljudje tožarijo!

5. Zastavljena ura. Čevljar F. Rak se je sposodil zadnjič v Kočevju od svojega ne prav posebno »brihtnega« tovariša uro in verižico in šel plesat. Nkrat mu je menda denarja zmanjkalo in — zastavil je meni nič tebi nič tovariševo uro. Bilo je to na tih nedeljo. Odpejla sta se potem v Ljubljano. Tovariš je Raka priganjal, naj mu da uro in verižico ali pa denar. Rak je dajal lepe obljube, a drugega nič. Sedel bode zato teden dni v zaporu, se dvakrat postil in plačal 13 gld. odškodnine. Mislimo, da ne bode nobenega več za uro oščipnil.

V zadevi Silberbuscha, o katerem se je dne 11. t. m. poročalo pod naslovom »šleparija«, da je bil dne 10. t. m. obsojen na mesec dni zapora, je bila pomota, kajti Silberbusch je bil temveč popolnoma oproščen.

Nadučitelj Koncilja je bil včeraj pred novomeškimi porotniki zaradi znanege poneverjenja pri žužemberski posojilnici obsojen v dveletno ječo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12 junija.

— **Občni zbor „Slovenske Matice“.** Včeraj se je nadaljeval XXXVIII. občni zbor »Slovenske Matice«, ker so ga minolo sredo napravili nesklepčnim klerikalcem iz jeze, da je prodril dr. Tavčarjev predlog glede dr. Štrekljeve knjige »Slovenske narodne pesmi«. Na dnevnem redu so ostale nerešene še tri točke. O računih

»Slovenske Matice« je poročal blagajnik g. dr. Josip Starč: Sklep računa vseh dohodkov in vseh stroškov »Slovenske Matice« za XXXVII. društveno leto od 1. jan. do 31. dec. leta 1901. kaže: dohodkov je bilo 36.428 K 84 vin., stroškov 36.043 K 84 vin.; prebitka torej 384 K 66 vin. Izkaz premoženja »Slovenske Matice« koncem leta 1901. kaže, da je znašalo premoženje 31. dec. 1900 l. 112.539 K 25 vin., torej se je lani pomnožilo za 2275 K 18 vin. Proračun za l. 1901. kaže dohodkov 21.828 K 66 vin., stroškov 21.806 K 67 vin., torej prebitka 21 K 99 vin. Depozita so: 1. Nabrani denar za dr. E. H. Coste spomenik 4013 K 60 vin. Ta denar se na željo sorodnikov porabi za dijaško ustanovo, ker se spomenik ne postavi. (Mi bi odboru priporočali, naj bi predlagal deželni vladi, da se izplačuje Costova ustanova razen Costovim sorodnikom-dijakom predvsem velikošolcem-pisateljem. Nabrani denar se je namenil porabiti v počaščenje pisatelja in predsednika literarnega društva, torej se naj rabi tudi v prvi vrsti na korist mladim literatom in literaturi!) 2. Nabrani denar za dr. Bleiweisov spomenik 8042 kron 44 vin. Sklep dohodkov in stroškov »Ant. Knezove ustanove« za izdavanje poučne in zabavne knjižnice za l. 1901. Dohodki: 3391 K 51 v. Če se odštejejo stroški 3163 K 76 vin., ostane prebitka 227 K 75 vin. Izkaz premoženja narodnih ustanov v društvenega odbora oskrbi za l. 1901. 1. Jurčič-Tomšičeva ustanova za literarne namene 7486 K 77 vin. 2. Ant.-Knezova ustanova za izdavanje poučne in zabavne knjižnice 62.522 kron 95 vin. Skupaj 70.009 K 72 vin. Dne 31. grudna leta 1900 je znašalo premoženje 69.410 K 29 vin., torej se je tekom leta 1901 pomnožilo za 599 K 43 vin. — Tako velike vdeležbe pri »Matičnih« volitvah še ni bilo nikdar. Klerikalci, katerim je bila odborova lista kandidatov znana, so agitirali že pred I. občnim zborom, ki se je vršil 4. t. m. Napredni volilci pa so izvedeli zanjo šele tega dne. Že 4. t. m. so nameravali klerikalci spraviti dr. Tavčarja v manjšino, po 4. t. m. do včeraj pa so napeli vse svoje sile ter alarmirali vse svoje poverjenike in agitatorje, da bi vrgli dr. Tavčarja in Jos. Kostanjevca iz odbora. Naprednjaki so šele zadnje dni izvedeli za nakano klerikalcev ter so v obrambo nabrali nekaj sto glasov. Ali že samo to je zadoščalo, da se je klerikalcem naklep korenito ponesečil ter docela izjalovil. Klerikalci so hoteli vriniti v odbor zopet dva duhovnika, tako da bi jih imeli v odboru deset. Črtali so imeni dr. Tavčar in Jos. Kostanjevec ter glasovali za dr. Grudna in dr. Kovačiča. A s svojima duhovniškima kandidatom so propadli! Kakor v kmetijsko družbo so zanesli klerikalci tudi v literarno društvo »Matico« političen boj. Mi tega nismo nikdar želeli, a postopanje nasprotnikov kaže, da tudi »Matico« liberalna stranka posledje ne sme več zanemarjati, nego se za volitve življeje zanimati. Sicer dobimo v odbor kmalu same črne, in društvo postane filialka Leonove družbe! Govoričenje o slogi je prazno sleparjenje, saj se vidi, da zlorablajo klerikalci to slogo le v ta namen, da zahrbtno rujejo proti vsem onim, ki stoje odločno na naprednem stališču tudi v literarnih vprašanjih. Krivda, da včeraj ni prodrla vsa napredna lista kandidatov, zadeva one naprednjake, ki so podpisali odborove glasovnice, ne da bi jih prej prečitali in ne da bi bili videli, koga volijo. Ta površnost je naklonila n. pr. Koblarju več sto naprednih glasov! Ali mi smo z začetkom vzlic temu zadovoljni, saj se je prepričal zavratni naklep klerikalcev vendarle ter so dobili trije naši kandidatje tako veliko število glasov, da pridejo v poštev pri prihodnjih volitvah. To je vspeh, ki nas spričo velikanske akcije klerikalcev, ki so agitirali že več tednov, mora vendarle zadovoljiti. V jedva treh dneh se je nabralo preko 700 naprednih glasov; to je že dokaz, da se da tudi v kratkem času nekaj doseči. Za prihodnje pa naj nam bo zavratni naskok klerikalcev šola, da se moramo tudi naprednjaki še energičneje in pravočasno zganiti! Končno pa imamo še posebno besedo do odbora oziroma volilnega odseka. Odborova lista se se-

stavlja tako, kakor je želja posameznih klerikalnih odbornikov, kitvorijopri sejah navadno vedno večino. Sedanji klerikalni odborniki se potezajo vselej vnovič za odborništvo, in ves odbor, v katerem je mnogo apatičnih in brezbrzičnih, pa tudi mnogo slabo informovanih gospodov, postavlja te klerikalce vedno iznova na oficialno listo, ki se potem razpošilja poverjeništvom. Napredne poverjenike in člane opozarjamo torej že danes, naj se v prihodnje na kake oficialne liste ne ozirajo več, ker s tem se le vzdržuje in celo množi število klerikalcev v odboru »Slovenske Matice«! Odbor naj torej prepušča v bodoče članom, da sami odločijo, koga volijo iznova in koga ne! Le tako bo volitev res svobodna!

— **»Slovenska Matica«.** Včerajšnje dopolnilne volitve v odbor so imele sledeči izid: Oddanih je bilo 479 veljavnih glasovnic 1581 veljavnimi glasovi. Prejeli so pa gg.: Fr. Novak Fran Orožen in R. Perušek po 1581 dr. Fr. Ilešič, 1580 glasov, Fr. Levac in dr. Fr. Zbašnik po 1560, J. Kostanjevec 891, dr. Ivan Tavčar 890, Fr. Šuklje 847 in Ant. Koblar 798. Od neizvoljenih so dobili gg. A. Aškerc 685, Fr. Govčkar 97 + 646, dvor. svetnik prof. vseuč. dr. Gregor Krek 725, Iv. Vrhovnik 17, prof. R. Šega 8 in A. Funtek 1 glas.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v petek, dne 13. junija t. l. ob 6. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Volitev dveh zborničnih zastopnikov pri komisijonelnih obravnavah radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin. 5. Volitev zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole v Toplicah-Zagorju. 6. Volitev zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole na Bledu. 7. Volitev zborničnega zastopnika v kuratoriju kmetijsko-kemičnega preskuševališča v Ljubljani. 8. Poročilo o rektifikaciji imenika revizorjev v oceno načrtov v osnovo delniških družb. 9. Volitev člana v pridobinsko deželno komisijo za Kranjsko. 10. Volitev namestnika v carinski svet. 11. Volitev treh oseb, ki jih je predlagati v imenovanje za sodnike-lajike pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani. 12. Poročilo o vprašanju, če smejo branjevci in trgovci z mešanim blagom, ki prodajajo kruh, sami delati testo. 13. Prošnja za izpregled dokazov vsposobljenosti za nastop mearskega obrta. 14. Poročilo o dveh prošnjah za zidarsko koncesijo v neizvzetih delih Ljubljane. 15. Prošnja za izpregled dokazov vsposobljenosti za nastop krojaškega obrta. 16. Prošnja za izpregled dokazov vsposobljenosti za nastop obrta klanja drobnice. 17. Prošnja za izpregled dokazov vsposobljenosti za nastop sedlarskega obrta.

— **Konsumarji v Selški dolini** so izumili nov načrt, s kojim naj bi se oškodovali vsi občani, ki ne plešejo po konsumski piščalki znanega Demšarja iz Češnjice. Dosedaj imelo je nekaj kmetov v zakupu planino »Pečano«, ki je last verskega zaklada, ter je oddaje v najem c. kr. goz. in domensko oskrbništvu v Gorici. Zakupniki so dovoljevali pašo na ti planini vsem drugim posestnikom, naj so bili že konsumarji ali nekonsumarji. Sedaj pa hoče konsumno društvo omenjeno planino v zakup vzeti, ter v bodoče pašo na nji dovoljevati samo tistim posestnikom, ki so ob jednem člani konsumnega društva, in še tem za mnogo višjo pristojbino, nego je ona, kojo so zahtevali dosedanji zakupniki. Konsumno društvo napelo je že vse sile, da dobi Planino, ter s tem pomnoži agitacijo zase, objednem pa odbije političnega nasprotnika. Radovedni smo, ali se bode gozdno ali domensko oskrbništvu v Gorici dalo zlorabljeni v tako kalne namene. Mogoče, ker je pri nas ravno vse mogoče! Vzlic temu zadeve ne bomo spustili iz pogleda ter hočemo o končni njeni rešitvi svoj čas poročati.

— **Šiba v šoli.** Ta je vzor slaboglasnemu kaplanu Ivanu Dermastia v Solkanu. Če mu otrok v šoli ni povšeči, pa ga nimaže za brezovim oljem in ošeska ga in pretepa ga, kakor je nekdanj, ko je bil še pastirček na Vodmatskih livadah, pretepal teličke in kozličke. »Soči« to pre-

tapanje Solkanškega kaplana ni dopadalo, in zatorej je objavila nekaj primernih besed o celi ti stvari. Vseled tega je vskipela »Gorica«, ter se oglasila tako-le: »Gg. učitelji dobro vedo, da je pri hudobnih in pokvarjenih otrocih edino in najboljšo zdravilo šiba in gotovo jih ni 5 odst. da bi je ne bili že uporabili. Saj brez nje sploh ne morejo izhajati — kaj rečejo torej k taki ovadbi? Ali bi se ne utegnili maščevati? Zakaj pa spravljam v zvezo ta slučaj z učiteljstvom? Zato, ker se imamo največ zahvaliti »naprednemu« učiteljstvu, da nas je Bog kaznoval s takim ovaduhom.« — Solkanski Dermastia pa se opravičuje tako-le: »Ker je ves njegov odgovor razodeval trmoglavost (bil je namreč nahujskan od gotovih ljudij), vzem sem v roko 44 cm dolgo šibico, ki je na šolski mizi, ter sem poredneža nekolikokrat oplazil po sedalu. Da bi radi tega otekel, ni mogoče, da je črn, pa je prav mogoče, ako je po vsem životu tako vmazan, kakor po vratu. Sedaj pa vprašam slednjega pametnega človeka, kaj bi storil v takem slučaju?« — Kakor vidite, vladajo po šolah na Goriškem prav idilične razmere. Šiba je katehet, sedalo pa tisto mesto, kamor se učenost z »oplačenjem« vtepa. Radovedni smo, kaj poreče k vsemu temu deželni šolski svet v Gorici!

— **Redek gost.** Danes je obiskal naše uredništvo g. Frank Saxer, časnikar in podjetnik iz New Yorka, ki je po mnogoletni odsotnosti prišel zopet enkrat obiskat svojo slovensko domovino.

— **Strokovni tečaj za učitelje.** V Solnogradu se vrši od 14. julija do 16. avgusta strokovni tečaj za učitelje drž. umetno-obrtnih šol. Iz Kranjske so določeni za ta tečaj gg. prof. Jos. Vesel, učitelja E. Cigoj in Celestin Mis tukajšnje umet. obrtne šole ter Fr. Christl, učitelj na strokovni šoli v Kočevju.

— **»Češka koč«.** V številki »Narodnih Listů« v podlistku je spisala gospa Prusikova vrlsimpatičen članek o Gorenjski, osobito Bledu in Jezerškem ter priporoča svojim rojakom, da mesto nemških Alp posečajo naše slovenske planine in pri tej priliki nikakor ne zamude obiskati tudi košček Češke zemlje in »Češko chato« na Grintovcu.

— **Disciplinirani odvetnik.** Štajerska odvetniška zbornica je ustavila odvetniku dr. Karolu Tschebullu v Mariboru v disciplinarni kazni poslovanje za eno leto ter prevzame za ta čas Tschebullovo odvetništvo dr. J. Possek.

— **Internacionalna panorama.** Opozarjamo še enkrat na tatedensko v istini izredno krasno serijo. Snežniki, planine, srčkane švicarske hišice, železnice, ki vodijo tik prepada na goro, krasna mesta, vse to se menjava pred našimi očmi. Narava in umetnost sta tu združeni v vsi svoji krasoti. Žal bi bilo lahko vsakemu, kdor bi si ta teden zamudil ogledati divjeromantično Švico.

— **Mestna ljudska kopel.** Od 4. do 31. maja letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1984 kopelij, in sicer za moške 1659 (pršnih 1182, kadnih 477); za ženske pa 325 (pršnih 61, kadnih 264).

— **Izgubljene in najdene reči.** Na poti od Dolenjske ceste do Hradeckega vasi je bila izgubljena denarnica s 7 K 76 vin. — Natakarcia Alojzija Mrak v Gosposkih ulicah št. 12 je našla v teh ulicah hranilnično knjižico in 1660 K denarja. — Zasebnik A. L. je našel v Špitalskih ulicah zlato brožo in par uhanov.

• **Najnovejše novice.** S konja padel je v Dunajskem Novemestu nadporočnik Rupprecht in si razbil črepinjo. — Karavana napadena je bila v Perziji najbrže od Arabcev. Pokončali so jo popolnoma in umorili tudi njeno spremstvo orožnikov. — Lakota v Indiji vedno narašča. Število lakote trpečih je 15.000 in se bo še pomnožilo. — Interesantno geologično prikazen so opazili v vasi Canjevo na Hrvatskem, ki leži med dvema gorama. Radi neprestanega deževja zdrsnila je zemlja za 15 m v dolino. Pri tem se je premaknila tudi cela vas. — Štrajk zidarjev v Reki je končan in so šli delavci zopet pod starimi pogoji na delo. — Nevarnost preplavljenja preti Sisku. Drava je močna narasla in so nižje ležeči deli mesta že v vodi. — Ustrelil se je na Dunaju polkovnik baron Igalfi

znan kot izvrsten jahalec in borilec, radi mučne živčne bolezni. — Dinamitno patrono je pregrizel 10letni deček v Toplicah; patrona se je razpočila ter dečka raztrgala. — Tovarna za sladkor grofa Sternberga v Zasmuku je popolnoma zgorela. Škode je 900.000 K. — Usmiljena sestra in njena mati sta bili umorjeni v vojaški bolnici v Petrogradu. Morilec je ušel. — Znana voditeljica ženskega gibanja Avgusta Schmiedt je v Lipskem umrla.

• **Žrtva inozemske loterije.** Posesnik Jurij Landerl v Št. Hipolitu je zadel pri hamburški loteriji glavni dobiček 70.000 mark. Finančna oblast pa je srečko zaplenila ter moža še kaznovala zaradi nakupa v Avstriji prepovedane srečke. Landerl je bil vseled tega tako žalosten, da se je obesil.

• **Društvo kemikinj.** V Hanovru so ustanovile izprašane kemikinje pod predsedstvom neke gospe E. Podlech društvo, ki je internacijonalno in ima zastopati interese kemikinj, t. j. preskrbeti jim primerne službe.

• **Afera Humbert.** Novi justični minister Vallé je pripovedoval, da je on kot zastopnik bankirja Cattania napravil ovadbo radi goljufige in tako omogočil, da se je odprla železna blagajna. Moral je biti pri tem jako previden in se posvetovati tudi z drugimi kolegi; Waldeck-Rousseau sam mu je večkrat rekel: »To je sama goljufiga, kateri se mora napraviti konec.« Pravi, da bo vse storil, da se begunce najde in zapre.

Društva.

— **Pevsko društvo »Ljubljana«** priredi dne 15. junija t. l. velik koncert v Švicariji s sodelovanjem ljubljanske društvene godbe. Spored: Petje, godba, coriandoli-corso, šaljiva pošta. Začetek ob 4. uri popoldan. Vstopnina 20 kr., p. n. podporni člani in otroci so vstopnine prosti. V slučaju neugodnega vremena vrši se koncert prihodnjo nedeljo 22. t. m.

— **Slovensko trg. društvo »Merkur«** v Ljubljani priredi v nedeljo dne 15. t. m. pešizlet v Vevče. Zbirališče na vrtu Ferlinčeve gostilne na cesarja Jožefa trgu ob pol 2. uri odhod točno 1/2. uri popoldne. Gospe družvene člane in njih kolege vabimo, da se tega izleta v obilem številu udeležijo.

— **Slovenski tamburaški klub »Triglav«** priredi v nedeljo 15. junija na vrtu g. Franca Zabukovca Cesta na loko št. 18. veselico s plesom. Ustopnina 10 kr.

— **Narodna čitalnica v Škofji Loki** priredi v nedeljo, dne 15. t. m. gledališko predstavo in sicer A. Dumasov igrokaz: »Oče in oči« ali »Ženski Otelov«, pri kateri bodo sodelovali p. n. člani slovenske drame iz Ljubljane. Želeti je, da pokažemo Škofjeločani odličnim gostom in znanim zaslužnim umetnikom na polju slovenske drame svoje simpatije s tem, da se ta večer polnoštevilno udeležimo izvanredne predstave. Pričakujemo pa ta večer tudi ljube goste iz selške in poljske doline. Vstopnice se dobivajo v lekarni g. Burdycha in na večer predstave pri blagajni.

— **Koncert in vrtna veselica** se vrši dne 15. junija t. l. ob 5. uri popoldan v gostilni g. J. Koropčevi v Studenicah pri Poljčanah pri vsakem vremenu v prid revne šolske mladine. Ob 7. uri zjutraj: Izlet iz Studenic na Boč. Po koncertu prosta zabava in ples.

— **Celjska narodna društva** prirede v nedeljo dne 15. t. m. zvečer takorekoč res v pravi vrt izpremenjenem dvoru »Narodnega doma« veselico v korist »Dijaškega doma v Celju«. Sodelovali bodo telovadci celjskega »Sokola«, nastopila bodeta mešan in moški zbor celjskega pevskega društva; dramatični odsek poslednjega pa bo priredil prav zanimivo šaljivo igro »Pevska poskušnja« pod vodstvom, oziroma sodelovanjem obče priljubljenega gospoda Salmiča. Zanimanje za to veselico je z ozirom na blagi namen splošno. Posebno srečna je ideja, da se priredi v sedanjem času igra na prostem; dal Bog lepo vreme! Sicer se bo vršila veselica v notranjih prostorih »Narodnega doma«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 12. junija. V poslanski zbornici je prišlo med Wolfom in Schönererjanci do hrupnih skandalov. Posl. Berger je utemeljeval svoj nujni predlog, naj se pogodba z dunavsko parobrodno družbo anulira, češ, da stojijo na krmilu družbe sami Madjari, ki skrbje le za ogrske koristi in izsesavajo Avstrijo. Posl. Glöckner je zaklical Wolfu: »In tako svinjarijo zagovarjate v svojem listu! Ces. kr. svinjarija!« Ko je Wolf odgovarjal, zaklical mu je Schönerer: »Molči, vodja podkupljenega tiska!« Wolf: Schurke! — Iro Wolfu: »Ženitovanski govornik! Od mene dobiš zauš-

nico! — Wolf Schönererju: „Saj ste pijani!“ Vse mirenje predsednikovo ni pomagalo, dokler niso izpraznili vse svoje zaloge psolv. Potem je Berger prečital zaznamek listov, ki jih vlada zalaga. Po tem zaznamku dobiva n. pr. „Neue Freie Presse“ 8000 kron, „Ost-deutsche Rundschau“ 1000 K. Zbornica dožene danes najbrže oba penzijska zakona.

Dunaj 12. junija. Danes se je predložila demisijska prošnja ministra Rezeka kabinetni pisarni, vendar ni upati, da bi se sprejela. Med Čehi in vlado se pričakuje še danes sporazumljenje.

Dunaj 12. junija. Ministra Körberja ni bilo v zbornico do pol 3. ure. Konferiral je s Pacakom, Jaworskim in načelnikom konzervativnih veleposelnikov grofom Sylva-Tarouco. Po seji parlamentarne komisije se je pogajal Körber s češkim klubom zaradi pogojev, pod katerimi hočejo Mladočehi pripustiti razpravo o zakonu radi obdačenja voznih kart.

Lvov 12. junija. Deželni maršal grof Potocki je odpotoval na Dunaj, da posreduje pri vladi zaradi skorajšnjega sklicanja gališkega deželnega zbora.

Peterburg 12. junija. Govori se, da se namerava bolgarski knez Ferdinand poročiti z neko rusko princesinjo. Prestopil bo tudi v pravoslavje.

Rim 12. junija. Pogodba zaradi obnovitve trozveze je že baje sklenjena in podpisana, vendar se v tem mesecu še ne razglasi, ako se namreč sploh razglasi.

Pariz 12. junija. Vladar Tunisa, Sidi Ali-Beg je včeraj umrl.

Berolin 12. junija. Znani bogati podjetnik Bleichröder, je trčil s svojim avtomobilom ob voz, ter bil tako poškodovan, da je umrl.

London 12. junija. Irski poslanec polkovnik Lynch, ki se je bojeval v Južni Afriki na strani Burov, je bil pri svojem povratku v domovino v New-haven avretiran.

Poslano.*)

Preklic.

V rubriki „Gospodarske stvari“ prinesel je Vaš list v svoji številki 128 z dne 7. junija t. l. članek z mojim imenom, v katerem se dela reklama na vsiljivi način za ameriško zavarovalno družbo „The Mutual of New-York.“

Primoran sem s tem javno izjaviti, da se je objavil ta članek, za kojega resničnost nikakor ne jamčim, brez moje vednosti in privoljenja od navedene zavarovalnice same, oziroma od njenega agenta, kot plačana anonca v tem listu.

Čas mi ne dopušča, da bi se zamogel baviti z inozemskimi zavarovalnimi strokovnimi listi in sploh nimam povoda za bodisi katerokoli zavarovalno družbo delati reklamo. Tako postopanje, katero se ne ujema s solidnimi opravnimi nazori, se samo obsoja in gotovo ni priporočljivo za ono zavarovalno družbo, katera, ozir. katere zastopnik smatra potrebno, se gati po takih čudnih sredstvih.

Vrhnika, dne 11. junija 1902.

Theodor Fröhlich.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1360)

Borzna poročila.

Žitne cene v Budimpešti

dne 12. junija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	8.07
Rž „ oktober	„ 50	„	6.69
Koruza „ julij	„ 50	„	5.18
„ „ avgust	„ 50	„	5.25
„ „ maj 1903.	„ 50	„	5.12
Oves „ oktober	„ 50	„	5.79

Efektiv.

10 vinarjev višje.

Dunajska borza

dne 12. junija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.65
Skupni državni dolg v srebru	101.50
Avstrijska zlata renta	120.95
Avstrijska kronna renta 4%	99.80
Ogrska zlata renta 4%	120.70
Ogrska kronna renta 4%	97.95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1593. —
Kreditne delnice	689. —
London vista	240.35
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.35
20 mark	23.47
30 frankov	19.07
Italijanski bankovci	93.80
C. kr. cekini	11.28

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se srečkanje vrši neprekinjeno dne 19. junija 1902 in da se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Kronični črevesni katar
sleatine („Styria“) v mnogih slučajih popolnoma izlečil.

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborna deluje dobro znana antiseptična

Melousine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetne sopo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medicinskih vin, specijalit, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d. (519-15)

Deželna lekarna Milana Leustek-a

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu.

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 9. junija: Andrej Golli, umir. davkar, 63 let, Rimska cesta št. 9, pljučnica.

Dne 10. junija: Neža Obersnel, gostija, 75 let, Radeckega cesta št. 11, pljučnica. — Josip Diewok, tovarniški vodja, 48 let, Dunajska cesta št. 46, se je vstrelil. — Jakob Krušič, gostič, 74 let, se je pri hiši št. 6 Podturnom vrgel na vlak. — Marija Jeretina, hranodajalka, 74 let, sv. Petra cesta št. 21, vnetje sopilnih organov.

Dne 11. junija: Marija Zupan, posestnica, 60 let, Radeckega cesta št. 11, sekund. topost.

V deželni bolnici:

Dne 7. junija: Marija Stanovnik, dninarica, 70 let, pljučnica.

Dne 8. junija: Josip Lomovec, dninar, 50 let, kap. — Fran Plešec, kovaški vajenec, 18 let, vročica.

Dne 9. junija: Edvard Schmidt, steklorezec, 25 let, vročica. — Ivan Korene, dninar, 32 l., bula.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Neb	Palačina v 4 urah
11.	9. zvečer	730.1	13.4	brezvetr.	dež	
12.	7. zjutraj	727.8	13.2	sl. sever	oblačno	
	2. popol.	723.7	20.7	sl. sever	del. jasno	37.9 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 14.0°, normale: 17.3°.

Zahvala.

Za mnogobrojna, pismeno kakor ustmeno izražena sočutja, in pa za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu našega iskreno ljubljenega očeta, gospoda

Luka Kanc-a

se tem potom najsrčneje zahvaljujejo

(1359) **Žalujoči otroci.**

Zapuže, dne 11. junija 1902.

Štr.: 12087.

Razglas.

(1344-2)

V smislu §. 9. zak. z dne 11. junija 1879 drž. zak. 93 zavezane so občine imeti natančno evidenco o nastanjalnem prostoru za trajno in prehodno vojaško nastanjanje po posameznih hišah.

Kes so se vsled potresa 1895 te razmere v Ljubljani po prizidavah in prizidavah jako izpremenile, bode mestni magistrat dal vnovič premeniti v nastanjalne namene prikladne prostore v vseh hišah v Ljubljani.

Vsem hišnim posestnikom kakor tudi najemnikom stanovanj se torej naroča, da za časa merjenja skrbje za to, da se magistratnim organom, ki bodo ta dela izvrševali, ne bodo pri tem kake ovire delale in da bodo istim brez izjeme vsi prostori dostopni.

Ta dela izvrševala se bodo vedno o popoldanskem času, ter se bode to dotičnim hišnim posestnikom, oziroma oskrbnikom vedno dan preje naznanilo, da obveste svoje stranke.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. junija 1902.

Dobri

(1340-2)

čevljarski pomočniki

se sprejmejo takoj pri

Josipu Kolmanu, Bled, Gorenjsko.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j.ž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3 uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vari, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — **Proga v Novomesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Príhod v Ljubljano j.ž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Príhod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1393)

Predzadnji teden!

Loterija gledaliških igralcev

(Schauspieler-Lotterie).

1 glavni dobiček	à 50000 K
„ „ „	à 5000 „
„ „ „	à 3000 „
2 glavna dobitka	à 2000 „
5 dobitkov	à 1000 „
10 „	à 500 „
20 „	à 200 „
60 „	à 100 „
100 „	à 50 „
300 „	à 20 „
3500 „	à 10 „

Srečke à 1 K priporoča **J. C. Mayer v Ljubljani.**

Vsi dobitki se od zalagateljev izplačajo v gotovini po 10% odbitku. 19

Gremijalna trgovska šola v Ljubljani.

Dijaki tukajšnje gremijalne trgovske šole se s tem vabijo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba svojega umrlega sošolca (1361)

Maksa Felber-ja

dne 13. junija t. l. ob 5. uri popoldne.

Ravnatelj: **Arthur Mahr.**

Zbirališče: Trgovska šola.

Čas: Ob 4¹/₄ uri popoldne.

Komptoarist

slovenščine in nemščine zmožen, se sprejme za Ljubljano

Ponudbe na „Komptoarist“ na upravnishvo „Slov. Naroda“. (1354-2)

Trgovski pomočnik

slovenščine in nemščine zmožen, več v trgovini mešanega blaga, se takoj sprejme.

Ponudbe na upravnishvo „Slov. Nar.“ pod „Trgovski pomočnik“. (1339-2)

Prodaj čisto novo popolno

opravo za špecerijsko trgovino.

Jos. Jebačin

(1341-2)

Ljubljana.

Dve meblovani sobi

se takoj oddasta.

Ako se želi, se dobi tudi dobra hrana. Več se izve pri **Leopoldu Tratniku** na Sv. Petra cesti št. 27. (1351-2)

Trgovski pomočnik in učenec

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom. (1336-2)

Kje? pove upravnishvo „Slov. Nar.“

V najem se daje

gostilna

na Hrušici št. 33, pri Jesenicah, pri tunelu, Gorenjsko. 1343-2

Vničujte

muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-95)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pol.

Majhno posestvo

na prodaj!

Solidno zgrajena, z opeko krita hiša urejena za gostilno in prodajalno, v **Krtini hiš. št. 57**, preje last **Jožefa Pajera-ja**, dalje lepa, rodovitna njiva ob državni cesti v **Prevojah**, pripravna za **stavbišče**, se pod jako ugodnimi pogoji takoj prodaja.

Natančneje izve se v pisarni Marije Terezije cesta št. 16 („pri Zvokelju“) nasproti Kolizeja. (1358-1)

V najem se dá zaradi bolezn

večja gostilna

z vsemi pripadajočimi gospodarskimi poslopji v prijaznem kraju na Dolenjskem.

Gostilna je jako stara in znana po celi Dolenjski ter vedno obiskovana, ker je tik državne ceste Novo mesto-Zagreb.

Pismene ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“. (1290-3)